

تعیین شده است. مثلا نیازهای عملی و...

بله! برای ما تفاوت دارد. این هم به دلیل همان تفاوت هایی است که گفتیم درباره کلمات انگلیسی وجود دارد. مثل همان تعریفی که از «ایران هسته ای» شده است. جناب آقای دکتر ظریف می فرمایند کشور هسته ای یعنی کشوری که سلاح دارد. حرف من این است که آن ها هر چه بخواهند می گویند و تحریف می کنند حتی وقتی اطلاعات درست می دهیم. بنابراین حتی نباید اجازه دهیم که نقشه متروی ما به دست آن ها بیفتد...

البته براساس توافق ز نواطاعات مربوط به طرح و نقشه های ایران برای تأسیسات هسته ای باید ارائه شود...

خب این اجرای همان کد ۳/۱ اصلاحی است. یعنی ما قبول کردیم که آن را بدون مصوبه مجلس اجرا کنیم. به نظر من این کار خلاف است و دوستانی که شتاب زده رفتند و توافق را امضا کردند و پس از مرگ سهراب از حقوقدانان برای نظردهی راجع به توافق ژنو دعوت می کنند باید زودتر کاری می کردند. ما این پیش بینی ها را زودتر کرده بودیم.

جلسه ای برای همفکری بر گزار نشده بود؟

من اطلاعی ندارم. هیچ خبری بیرون نداده اند. ببینید! من به عنوان یک مدیر هسته ای مثلا وقتی می خواهم در یک جلسه سخنرانی کنم باید یک عقبه کارشناسی پشت سر من باشد. من در دوره مدیریت خود در سازمان این ساز و کار را ایجاد کرده بودم. آقای جلیلی هم از عقبه کارشناسی در همه حوزه ها خوب استفاده کرد تا همه حقوق کشور را در نظر بگیریم. اجازه بدهید من نکته ای را بگویم. گاهی برخی رسانه ها، به خصوص رسانه های طرفدار دولت که از بیان برخی حرف ها ترس دارند بعضی موضوعات را شخصی سازی می کنند. ما البته به همه شخصیت ها احترام می گذاریم اما حرف مان این است که بی خود کسی را قهرمان نکنید که عده ای بخواهند گارد بگیرند. مثلا درباره همین توافق ژنو، هیچکس از توافق هیچ خبری نداشت و قبل این نکته وزیر محترم امور خارجه وارد ایران شود ایشان تبدیل به یک قهرمان ملی شده بود. این سوال وجود داشت که مگر چه اتفاقی افتاده است که او یک قهرمان است؟ آیا در مقابل غرب مقتدرانه ایستاده است یا هر چه گفته اند قبول کرده است؟ ما باید بدانیم که چه اتفاقی افتاده تا بعد بفهمیم معنی این قهرمانی چیست. قرار نیست که همه در عمل انجام شده باشند. برادر محترم جناب آقای رئیس جمهور که ادعا دارند دانشگاهیان باید توافق را نقد کنند، خب باید قبلا آن را در اختیار قرار می دادند تا نظر بدهند. صداقت حکم می کرد این قدر تبلیغ نکنیم که هیچ کس نتواند حرف بزند و همه وادار شوند که همراهی کنند. این جوروانی را باید خاتمه بدهیم. یعنی اگر واقعا می خواهیم افکار عمومی و علمای جامعه همراهی کنند باید به موقع احترام بگذاریم به این ها.

در ابتدای دولت دهم مکانی را راه اندازی کردیم که متفکران جامعه به دور از علایق سیاسی خود در آن جا به اظهار نظر بپردازند. اما در شروع دولت یازدهم این مکان تعطیل شد.

چه مکانی بود؟

در کشور موسسه ای را راه اندازی کرده بودیم که دیگران بیایند و دور یک میز با هم تبادل نظر کنند.

درباره مسئله هسته ای؟

این موسسه به عنوان هسته ای ایجاد شده بود. چرا این اتاق فکر تعطیل شد.

مخالفان تفکر شما هم به آن جامی آمدند؟

بله می آمدند. احساس می کردیم که باید حتما از نقد دیگران استفاده کنیم. ما که نباید دنبال این باشیم که جامعه دانشگاهی ما را تایید کند. وقتی رهبر انقلاب بحث کرسی های آزاد اندیشی را مطرح کردند به این معنی نیست که بله قربان گو باشیم. ما باید اجازه بدهیم که کارشناسان به موقع نظر و تحلیل خود را ارائه کنند. این توافق نامه شاید دیگر چندان جای نقد و نظر نداشته باشد که کسی درباره آن نظر بدهد چرا که وزیر خارجه آن را امضا کرده و ما باید آن را امضا کنیم. اشکالی هم ندارد. این ۶ ماه می گذرد اما همین ۶ ماه فرصتی است که

هشدار می که ما درباره بازرسان به آژانس داده بودیم اسنودن ثابت کرد

«راس اتم» روسیه هم در میان گذاشتیم.

چرا روسیه؟

از سوی کشورهای دیگر هم سیگنال هایی داشتیم و حتی مذاکراتی شده بود اما روسیه برای ما مطمئن تر بود چرا که آن ها هم به ما نیاز داشتند و نیاز ما هم تامین می شد. آن ها در تعاملی که داشتند متوجه شده بودند که ما توانمندی ساخت رآکتور را داریم چرا که هر چه گفتیم می سازیم را ساختیم و از این رو آن ها نمی خواستند بازار ایران را از دست بدهند در بازار جهانی هم استقلال رای خود را داشته باشند و ایران برای این موضوع بهترین جا بود.

سوال من این بود که آیا برای کشورهای دیگر هم در حوزه غنی سازی همان رفتاری که با ایران کردند را انجام دادند؟

نه. چون آن ها با هم شریک اند.

یعنی مثلا حق غنی سازی ژاپن مطرح شده است؟

ببینید! این موضوع حق اصلا مطرح نمی شود چرا که در چارچوب «ان پی تی» هر کشوری این حق را دارد.

مسئله این است که برای ایران محدودیت با شرایط ضمنی

نداشته اند. وقتی از غنی سازی ۲۰ درصد به صورت مفت کوتاه آمده ایم و ما به ازای درست نگرفته ایم... تیم قبلی ما به ازاهارا تعریف کرده بود. گفت و گومی کرد و می گفت ما ۲۰ درصد را به اندازه نیاز می خواهیم و تولید کننده هم نبودیم و شما ما را مجبور کردید. تولید هم به اندازه نیاز است. حتی ۳/۵ درصد هم به اندازه نیاز است. وقتی پرونده روی روال عادی باشد و ببینیم که تولید سوخت برای مان هزینه بر است و نمی توانیم آن را اقتصادی کنیم، قطعاً از جایی خریداری می کنیم که کیفیت بهتر داشته باشد و ارزان تر باشد. اما ذخیره استراتژیک را باید نگه داریم تا به نحوی نباشد که در بازار روی قیمت با ما بازی کنند. یا حتی در حوزه تولید سوخت به صورت همکاری با سایر کشورها کار کنیم. مثلا مواد اولیه را بیاوریم و تبدیل کنیم و به کشور مربوط بدهیم. ذخایر ما در حوزه اورانیوم برای رفع نیازهای استراتژیک است. مثل کشوری که خودش نفت ندارد اما تکنولوژی تولید فرآورده های نفتی را دارد و نفت از ایران وارد می کند و بعد از تامین نیازهای خود به ما بنزین می دهد. تولید مشترک در حوزه هسته ای و غنی سازی هم پیشنهاد ما بود. من این موضوع را با آقای کرینکو (رئیس شرکت دولتی

ویژه نامه نوروزی

روزنامه خراسان

فروردین ۱۳۹۳